

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 06 0 K 011990 19 Kž
Sarajevo, 09.07.2019. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Emira Neradina kao predsjednika vijeća, Dragana Čorlije i Nidžare Zlotrg kao članova vijeća, uz učešće Živane Roić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog A. Č., zbog krivičnog djela Teška krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 336. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 332. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama tužioca Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku i branioca optuženog, protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 011990 18 K od 21.11.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.07.2019. godine, u prisustvu federalnog tužioca Muniba Halilovića, optuženog A. Č. i branioca optuženog advokata A. L., donio je

P R E S U D U

Žalba branioca optuženog se odbija kao neosnovana, a uvažava žalba tužioca Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku, pa se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 011990 18 K od 21.11.2018. godine preinačava u odluci o krivičnopravnoj sankciji tako da se optuženi A. Č., za krivično djelo Teška krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 336. stav 2. u vezi sa članom 332. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, za koje je oglašen krivim tom presudom, uz primjenu člana 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca.

U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 011990 18 K od 21.11.2018. godine, optuženi A. Č. (u daljem tekstu: optuženi), oglašen je krivim zbog krivičnog djela Teška krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 336. stav 2.

u vezi sa krivičnim djelom Ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 332. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), za koje mu je, uz primjenu navedenog zakonskog propisa i članova citiranih u toj presudi, izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Na osnovu člana 77. KZ FBiH optuženom je izrečena mjera bezbjednosti – zabrana upravljanja prevoznim sredstvom „B“ kategorije u trajanju od 1 (jedne) godine. Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka koji će biti utvrđeni posebnim rješenjem kao i na naknadu paušalnih troškova u iznosu od 100,00 KM, sve u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude. Na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH oštećeni S. P. je sa imovinskoopravnim zahtjevom upućen na parnični postupak.

Protiv ove presude žalbu je izjavio tužilac kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku, zbog odluke o kazni, s prijedlogom da drugostepeni sud žalbu uvaži, osporenu presudu preinači u pogledu izrečene kazne i optuženom izrekne kaznu zatvora u dužem trajanju.

Branilac optuženog je izjavio žalbu zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da drugostepeni sud žalbu uvaži i preinači prvostepenu presudu kojom će se optuženom umjesto kazne zatvora izreći uslovna osuda.

Federalni tužilac podneskom broj T06 0 KTŽ 0023497 19 2 od 18.02.2019. godine je predložio da se žalba tužioca Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku uvaži, da se optuženom izrekne kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju od izrečene, a da se žalba branioca optuženog odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća održanoj dana 09.07.2019. godine, u smislu odredbi člana 319. ZKP FBiH, federalni tužilac je ostao kod navoda i prijedloga istaknutih u žalbi tužioca Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku, kao i kod navoda i prijedloga iz pismenog podneska tužioca Federalnog tužilaštva.

Branilac optuženog je u cijelosti ostao kod navoda, osnova i prijedloga iz podnesene žalbe kao i kod navoda i prijedloga iz odgovora na žalbu tužioca Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku.

Optuženi A. Č. se u cjelosti saglasio sa izjašnjenjem svog branioca advokata A. L..

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, branilac optuženog u žalbi ukazuje da nisu prihvatljivi navodi suda iz obrazloženja pobijane presude da se u ovom slučaju radi o indirektnoj namjeri, jer je po zaključku vijeća optuženi bio svjestan svih okolnosti i pristao na moguće posljedice. Dalje ističe da sud nije vodio računa da je i sam optuženi bio u autu i da je bio potencijalna žrtva situacije u kojoj se našao, pa da je bio svjestan okolnosti i pristao na moguće posljedice pristao bi i na mogućnost nastupanja svoje smrti. Dalje

branilac u žalbi iznosi stav da bi se takav subjektivni odnos mogao utvrđivati samo u situaciji kada je vozač nanio povrede licima koja nisu u vozilu, mada je teško očekivati da neko pristane na nečije smrtne posljedice bez ikakvog povoda, ili motiva za tako nešto, te da je slijedom toga u tom dijelu pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Ovi žalbeni prigovori branioca optuženog nisu osnovani.

Sadržaj prethodno prezentovanih žalbenih navoda po ocjeni ovog suda ukazuje da branilac subjektivni odnos optuženog u odnosu na predmetno krivično djelo koji se po nalaženju prvostepenog suda kreće u okvirima eventualnog umišljaja, pogrešno razmatra i cijeni isključivo u odnosu na nastupjelu smrt njegovog suvozača oštećenog I. P., gubeći iz vida da je kod krivičnog djela Teška krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 336. stav 2. u vezi sa članom 332. stav 1. KZ FBiH (za koje se optuženi tereti), smrtna posljedica kao kvalifikatorna okolnost uvijek u sferi nehatnog postupanja optuženog temeljem koje osnovno krivično djelo ugrožavanje javnog saobraćaja (u ovom slučaju izvršenog sa eventualnim umišljajem) iz stava 1. člana 332. KZ FBiH, prerasta u Teško krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz stava 2. člana 336. KZ FBiH. Dakle, zaključak prvostepenog suda da je optuženi A. Č. predmetno krivično djelo izvršio sa eventualnim umišljajem zasnovan je na utvrđenju suda da je optuženi bezobzirno kršio saobraćajne propise na način bliže opisan u izreci pobijane presude i da je usljed takve vožnje i propusta bio svjestan da ugrožava bezbjednost javnog saobraćaja i da dovodi u konkretnu opasnost imovinu većeg obima i živote drugih učesnika u saobraćaju i da je pristao na tu posljedicu, pa kako je usljed konkretnog inkriminisanog postupanja optuženog nastupila i daljnja posljedica u vidu smrti oštećenog I. P. (kao kvalifikatorna okolnost), izveden je konačan, a po ocjeni ovog suda u svemu pravilan zaključak da su u konkretnom slučaju ostvarena sva bitna obilježja predmetnog krivičnog djela i da je od strane prvostepenog suda, suprotno stava branioca, izvršena pravilna primjena krivičnog zakona.

U vezi žalbenog osnova koji se odnosi na odluku o krivičnopravnoj sankciji branilac u žalbi navodi da sud nije dovoljno vodio računa o činjenici da optuženi ranije nije osuđivan, te da nisu tačni navodi u presudi da priznanje krivice od strane optuženog nije uticalo na ekonomičnost postupka, jer odbrana nije izvodila dokaze na okolnost opovrgavanja dokaza optužbe, već se radi o dokazima koji bi mogli uticati na odluku o vrsti i visini kazne, te da je sud bio u obavezi uzeti u obzir da je optuženi priznao da je vozio auto u pijanom stanju i nedozvoljenom brzinom, te da je pred sudom izrazio kajanje.

Kako je tužilac kantonalnog tužilaštva u vezi žalbenog osnova odluke o kazni u žalbi istakao suprotne stavove i prijedloge, ovaj sud će istovremeno izvršiti njihovu ocjenu.

Dakle, suprotno navodima iz žalbe branioca, tužilac Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku u žalbi ističe da se izrečenom kaznom ne može postići svrha krivičnopravnih sankcija iz člana 7. KZ FBiH a niti svrha kažnjavanja propisana članom 42. istog zakona. U žalbi se dalje navodi da prvostepeni sud nije mogao cijiniti kao olakšavajuću okolnost činjenicu da su roditelji optuženog iskazali saučešće roditeljima nastradalog, a istovremeno se navodi da sud

izražavanje saučešća roditeljima oštećenog nije čuo od samog optuženog, pa kod tih okolnosti prema stavu tužioca iskazano saučešće kao deklaratorna radnja koja se uobičajeno iskazuje ne može imati značaj da bi se podvela pod olakšavajuće okolnosti, pogotovo kada se ima u vidu da je otac nastradalog I. P. na glavnom pretresu izjavio da je zainteresovan za krivično gonjenje optuženog kao i na naknadu štete. Dalje tužilac u žalbi navodi da nema osnova zaključak na strani 11. presude da je izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine adekvatna težini izvršenog krivičnog djela, stepenu krivice optuženog, nastaloj posljedici i zaprijećenoj kazni, jer navodi u činjeničnom opisu ukazuju na puno veći stepen krivice jer je optuženi počinio više povezanih postupaka i propusta koji se mogu svrstati u gornju granicu „težine počinjenog krivičnog djela“ tako što je, kako se u žalbi navodi, bezobzirnomo vožnjom prvo doveo u opasnost putnike u vozilu BMW, a zatim ne smanjujući brzinu kretanja uzrokovao slijetanje vozila kojim je upravljao sa kolovoza i daljnje posljedice.

Ovi žalbeni navodi kantonalnog tužioca su osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud prilikom odmjeravanja kazne zatvora optuženom A. Č. kao olakšavajuće okolnosti cijenio njegovu raniju neosuđivanost, da je optuženi samohrani otac jednog maloljetnog djeteta, zatim da su roditelji optuženog iskazali saučešće roditeljima nastradalog (iako sud to isto nije čuo od samog optuženog), te da sve te olakšavajuće okolnosti opravdavaju izricanje kazne zatvora u okviru zakonom propisane kazne u trajanju od 1 (jedne) godine (što predstavlja posebni minimum propisane kazne za predmetno krivično djelo), koja je prema ocjeni suda adekvatna težini izvršenog krivičnog djela, stepenu krivice optuženog, nastaloj posljedici i zaprijećenoj kazni, konačno zaključujući da će se sa predmetnom kaznom zatvora u cijelosti ostvariti svrha kažnjavanja kroz ciljeve specijalne i generalne prevencije.

Naprijed izneseni razlozi očitno pokazuju da je prvostepeni sud u postupku odmjeravanja kazne zatvora optuženom dominantan značaj dao olakšavajućim okolnostima vezanim za ličnost i lične prilike optuženog, njegov raniji život dok se u odnosu na ostale okolnosti relevantne za predmetno odmjeravanje kazne, sud zadržao na njihovom nekonkretizovanom citiranju „ocjena je suda da je izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine adekvatna težini počinjenog krivičnog djela, stepenu krivice optuženog, nastaloj posljedici i zaprijećenoj kazni“, propuštajući da izvrši njihovu stvarnu i suštinsku ocjenu i konačno vrednovanje. Prije svega potrebno je istaći da je među opštim pravilima značajnim za odmjeravanje kazne (propisanim članom 49. KZ FBiH) primarna obaveza suda da učiniocu krivičnog djela odmjeri kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to djelo, a zatim da se rukovodi svrhom kažnjavanja i okolnostima koje utiču da kazna bude manja ili veća. U konkretnom slučaju optuženi je oglašen krivim za krivično djelo za koje je propisana kazna zatvora od 1 (jedne) do 20 (dvadeset) godina, što znači da je sud optuženom izrekao najmanju kaznu zatvora koju je bilo moguće izreći u propisanom rasponu kazne, pa je slijedom toga sud imao obavezu da iznese ubjedljivu argumentaciju zbog čega nalazi da će se i sa najmanjom mjerom propisane kazne postići svrha kažnjavanja. Do tih rezultata sud je mogao doći svestranom ocjenom najprije okolnosti pod kojima krivično djelo izvršeno (vožnja optuženog je u presudi okarakterisana kao grubo kršenje saobraćajnih propisa o ograničenju brzine - član 44. stav 1.,

optuženi bio pod uticajem alkohola - član 174. stav 1, radnje vozilom u saobraćaju je preduzima kršeći odredbe člana 36. stav 1. i člana 62. stav 1. i 2. ZOOBS-a na putevima), što sve ukazuje da je intezitet kršenja saobraćajnih propisa od strane optuženog u konkretnom slučaju bio dodatno izražen. Odnosi se to primarno na činjenicu da se optuženi kritične prilike kretao brzinom od 107 km/h, koja brzina je, zbog ograničenja brzine na tom dijelu puta (50 km/h) viša od dvostruko prekoračene u odnosu na dozvoljenu, te da optuženi brzinu kretanja vozila nije smanjivao ni nakon što je u fazi nepravilnog preticanja ostvario kontakt sa preticanim vozilom BMV, iako mu je nakon toga uslijedio ulazak u lijevu krivinu, kada je konačno i izgubio kontrolu nad vozilom i u nekontrolisanom kretanju sišao na pješčano proširenje sa svim daljnjim posljedicama opisanim u izreci presude. Upravo tim okolnostima koji su se ticali nivoa prekoračene brzine i njenog trajanja u vremenskom i prostornim okolnostima konkretne saobraćajne nezgode (kako to kantonalni tužilac u žalbi opravdano ukazuje) prvostepeni sud nije posvetio potrebnu pažnju niti im je dao odgovarajući značaj prilikom odmjeravanja kazne optuženom. I po ocjeni ovog suda usljed takvog postupanja suda optuženom je u pobijanoj presudi izrečena preblaga kazna zatvora kojom se ne bi mogla postići svrha kažnjavanja kako na planu posebne tako i opšte prevencije, posebno kada se ima u vidu način na koji su u pobijanoj presudi vrednovane okolnosti koje je prvostepeni sud na strani optuženog cijenio kao olakšavajuće. U tom kontekstu opravdani su daljnji žalbeni prigovori tužioca da je prvostepeni sud dao prenatlažen značaj (kao olakšavajućoj okolnosti) iskazanom saučešću roditelja optuženog roditeljima nastradalog I. P., jer je prvostepeni sud svojom slijedećom konstatacijom (prvi pasus na 11. strani) „da to isto nije čuo od samog optuženog“, u suštini obesnažio značaj iskazanog saučešća roditelja optuženog, naročito kao olakšavajuće okolnosti. I kada sud vrednuje kao olakšavajuću okolnost to što je optuženi samohrani otac jednog malodobnog djeteta, gubi iz vida prateće okolnosti, koje takođe u obrazloženju sud prezentuje, a koje u biti relativizuju njen takav karakter i uticaj. Naime, sud poslije navoda da je optuženi samohrani otac jednog malodobnog djeteta iznosi kao nespornu činjenicu da se radi o privremenoj odluci koja traje do donošenja pravosnažne presude o razvodu braka, te da optuženi živi sa roditeljima i sa nenom koji mu pružaju svu potrebnu pomoć oko odgoja djeteta.

Dakle, po nalaženju ovog suda prvostepeni sud je kod izricanja krivičnopravne sankcije optuženom dao preveliki značaj utvrđenim olakšavajućim okolnostima na strani optuženog A. Č., sa jedne strane, dok sa druge strane, nije na odgovarajući način uzeo u obzir i cijenio pojedine okolnosti pod kojima je krivično djelo izvršeno (primarno visinu prekoračene brzine u odnosu na dozvoljenu), a što sve u konačnom vodi opravdanom zaključku da je intezitet kršenja u okvirima ustanovljene bezobzirne vožnje optuženog bio dodatno izražen. Sve to predstavljalo je čvrstu osnovu ovom sudu da uvaži žalbu tužioca, prvostepenu presudu preinači i optuženom izrekne kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca. Ovaj sud cijeni da je tako izrečena kazna u svemu odgovarajuća da se sa njom postigne svrha kažnjavanja koja ima za cilj odvraćanje optuženog da ubuduće ne čini ovakva, ili slična krivična djela, ali isto tako i u odnosu na ostale učesnike u saobraćaju (specijalna i opšta prevencija).

Pored ovakve ocjene žalbenih prigovora tužioca koji su u konačnom rezultirali preinačenjem prvostepene presude, u svemu se pokazuju neutemeljenim žalbeni prigovori

branioca optuženog istaknuti u vezi izrečene krivičnopravne sankcije. Naime, branilac optuženog neopravdano insistira na stavu da je navodno priznanje krivice od strane optuženog uticalo na ekonomičnost postupka, budući da iz obrazloženja prvostepene presude na strani 10. u posljednjem pasusu proizilazi da je prvostepeni sud i u tom pravcu dao ispravne razloge konstatujući da načelno priznanje krivice nije uticalo na ekonomičnost ni na efikasnost krivičnog postupka jer je, kako to sud zaključuje postupak trajao u prosjeku kao i drugi krivični postupci takve vrste (na glavnom pretresu ispitano dvanaest svjedoka od toga šest svjedoka odbrane, dva vještaka, te je izvedeno niz materijalnih dokaza). Konačno, u istom pasusu sud navodi da je kao olakšavajuću okolnost cijenio raniju neosuđivanost optuženog.

Iz navedenih razloga je ovaj sud na osnovu člana 328. ZKP FBiH najprije odbio žalbu branioca optuženog kao neosnovanu, a zatim uz uvažavanje žalbe tužioca Kantonalnog tužilaštva u Novom Travniku na osnovu člana 329. ZKP FBiH, preinačio prvostepenu presudu i optuženom izrekao kaznu zatvora u dužem trajanju, dok je u preostalom dijelu prvostepena presuda ostala neizmijenjena.

Zapisničar
Živana Roić,s.r.

Predsjednik vijeća
Emir Neradin,s.r.